

[novarepublika.cz](https://www.novarepublika.cz)

Tenkrát a dnes

Petr Vlk Další články autora

11–13 minut

Docela jsem si původně pochvaloval, že mne tentokráte minul tzv. „povinný článek“ k 17. listopadu, že si to za mne odpracovali ctění pánové a bardi Leo K. a Jiří Jírovec. A pak se k tomu ještě přidali se svými bezprostředními reakcemi paní Hela a pan Milda.

Jenže přišly nedělní superbláboly nejpravdomluvnějšího premiera ČR v historii u Václava Moravce na ČT, kde jeho samochvála, o níž moje babička vždycky neopomenula prohlásit, že smrdí jako tchoř v říji, tekla asi stejně jako ta záplavová vlna, co se tuhle prohnala nebohou španělskou Valencií. Tenhle průměr jsem nevybral náhodou – škody po té, až asi biblické potopě ve Španělsku a po Fialovi a jeho Obludáriu, nejspíš dosáhnou srovnatelného levelu. A vedle to jsem ještě natrefil na Seznamu.cz na tohle

[**Velké srovnání: Kolik másla šlo koupit za průměrnou mzdu v roce 1989?**](#)

Na tohle všechno už nešlo nereagovat! Promiňte a i když jsem měl na dnes připraveny dva, dle mého názoru hodně libové kousky, jeden z Británie, druhý z USA, nezbyvá než se vrátit o pět k onomu přelomovému datu 17.11.89 a udělat bilanci typu

tenkrát a dnes

ale nejprve se podívejme na data z toho seznamáckého Velkého

srovnání. Je tam taková moc pěkná tabulka, která popisuje, kolik jste si mohli za průměrnou /hrubou mzdu- sic!/ dovolit určitého zboží tenkrát v říši zla, kolik dnes ve Fialově ráji to na pohled:

Název	Množství	1989 (v Kčs)	Září 2024 (v Kč)	Růst cen	Zakoupené množství za průměrnou mzdu 1989	Zakoupené množství za průměrnou mzdu 2024	Růst/pokl zakoupen množství průměrn mzdu
Chléb konzumní kmínový	1 kg	2.80	42.91	1433%	1132	1069	-6 %
Pečivo pšeničné bílé	1 kg	6.67	64.94	874%	475	706	49 %
Pšeničná mouka hrubá	1 kg	3.80	15.52	308%	834	2955	254 %
Těstoviny vaječné	1 kg	10.40	64.24	518%	305	714	134 %
Konzumní brambory	1 kg	1.60	17.04	965%	1981	2691	36 %
Hovězí maso zadní bez kostí	1 kg	46.00	275.3	498%	69	167	142 %
Vepřová pečeně s kostí	1 kg	46.00	147.65	221%	69	311	351 %
Kuře kuchané celé	1 kg	30.00	69.28	131%	106	662	526 %
Šunka vepřová	1 kg	100.00	256.89	157%	32	178	463 %

Máslo čerstvé	1 kg	40.00	225.93	465%	79	203	156 %
Vepřové sádlo škvařené	1 kg	16.80	93.71	458%	189	489	159 %
Mléko polotučné pasterované	1 l	2.00	23.07	1054%	1585	1988	25 %
Eidamská cihla	1 kg	23.00	185.58	707%	138	247	79 %
Vejce slepičí čerstvá	10 ks	13.00	34.84	168%	244	1316	440 %
Cukr krystalový	1 kg	7.30	20.42	180%	434	2246	417 %
Jablka konzumní	1 kg	7.00	33.14	373%	453	1384	206 %
Pivo výčepní světlé lahvé	0,5 l	2.50	12.74	410%	1268	3599	184 %
Tuzemský tmavý (tuzemák)	1 l	100.00	278.66	179%	32	165	419 %
Benzin automobilový 95 oktanů –	1 l	8.00	35.5	344%	396	1292	226 %
Motorová nafta	1 l	7.50	34	353%	423	1349	219 %
Televizní poplatek	měsíčně	25.00	135	440%	127	340	168 %
Rozhlasový poplatek	měsíčně	10.00	45	350%	317	1019	221 %
Průměrná mzda 1989	3170 Kčs						
Průměrná mzda 1Q 2024	45854 Kč						1346 %

Když na tohle popatří klasický Fialův bulda, srdce mu zaplesá blahem až skoro infarkt z toho štěstí dostane!!! Nepochybuji. A chce se říci s klasikem – **samá pozitivita a sociální jistoty!**

No jo no... jenže Kosa není místo, kam by docházeli čist Fialovi buldové. Nýbrž má jiné publikum – těch, co jsou zvyklí používat vlastní hlavu, myslet, shromažďovat informace a třídit fakta!

Už na první pohled většina z vás nepochybně vykřikne – záměrná manipulace!! A já se nedivím, protože patřím mezi ty křičící.

Jednak poměřovat nákupní ceny tenkrát a dnes přes hrubou mzdu je asi stejně relevantní jako lízat tu prima zmrzlinu, co nabízí cukrárna ve vaší ulici přes skleněnou tabuli její výlohy, když zmrzlina je uvnitř a vy na chodníku, ale především rozšifrujme si termín průměrná mzda!

Dnešní průměrná mzda reprezentuje číslo, které je průměrem všech platů v této zemi. Tedy těch, kteří berou miliony, někdy i desítky milionů měsíčně/ročně a těch, co jedou na tu žalostnou minimálku.

Ale především – o současné průměrné mzdě si více než 2/3 zaměstnanců mohou nechat jen zdát. Skutečná výše mzdy, která odděluje spodní příjmovou polovinu zaměstnanců od té horní v poměru 50:50 se jmenuje MEDIÁN! A má hodnotu 38 529 Kč. Takže mediánán /opět hrubý/ činí jen 84,25% mzdy průměrné. Aby ta tabulka cosi vypovídala, i tak zkresleně, bylo by třeba ta úžasná procenta, jak se nám nyní skvěle daří, přepočítat koeficientem 0,8625.

Možná namítnete, že za bolševika se také pracovalo z průměrnou mzdou, tak vo co go jako?

Inu jde o to, že před převratem se průměrná mzda skutečně blížila daleko více současnému mediánu než momentálnímu výpočtu průměrné mzdy!!! Seznamáčtí vymývači hlav pracují s průměrnou gáží v roce 1989 ve výši 3 406 Kčs. Jenže, jak skutečně spolehlivě vím, tehdy generální ředitel koncernu Škoda Plzeň s cca 40 000 zaměstnanci pobíral měsíčně řádově 10 000 korun, plus roční bonus za splnění plánu ve výši 100 000. Že fantastické číslo? Řádově asi 18 000/měsíc? No jak se to vezme. Takoví svářeči v horkém provozu na Reaktorové hale ve Škodovce s přesčasy dokázali natočit se všemi příplatky i 15 000 měsíčně! Opravdu vím o čem mluvím. Jinými slovy – tehdejší průměr reprezentoval skoro dnešní medián.

Na Seznamu.cz by se aspoň měli pokusit srovnávat srovnatelné

a nikoli pouštět do světa prvoplánové bludy. Protože jste lidé hloubaví, mnozí okamžitě namítnete:

no vlku fajn, ale ono to i tak vyjde pro ten dnešek daleko lépe!

Nepopírám. Ale rád hodně rád bych viděl s jakými cenami pro tenkrát a dnes autor pracoval!!! Chodil jsem nakupovat tehdy i dnes, paměť mi pořád jakž takž slouží, takže bych rád srovnával! Speciálně u Seznamu.cz nemám jistotu, že se mne nepokouší tahat za fusekli. Jednak že ty ceny s nimiž pracovali jsou ceny standardní, krámské a nikoliv například akční nebo vymyšlené!

Ale nebudu hnida za každou cenu. Pro tento okamžik /skutečně jen okamžik/ tu úžasnou tabulku přijmu.

Co takhle tam doplnit některé další důležité položky?

Například

- dětské prázdninové rekreace, tábory a tak podobně? Tenkrát pakatel, dnes rána jako z praku?
- co takhle letní /zimní rekreace ROH, versus ty současné – tržní? Tenkrát zanedbatelný pakatel, dnes darda, na kterou rodina šetří celý rok?
- co zájmové kroužky, Tenkrát většinou zdarma, dnes opět průvan v rodinném rozpočtu!
- co členství ve sportovních klubech? Tehdy většinou mládež skoro/ zdarma dospělí za sranda peníz, dnes u řady sportů pouze pro bohaté?
- co například školní obědy? Speciálně ty ve VŠ menzách – tehdy 3,20Kč, dnes? Totéž závodní stravování!
- co ceny za vedlejší vzdělávání – např. jazykové školy?
- co poplatky za léky? Tenkrát 1 Kč recept, dnes limit 5000 na osobu a rok?

- co poplatky u zubaře? Zejména pokud potřebujete protetiku? Co další poplatky u zdravotnických specialistů?

Byla by toho dlouhá řada. Skončím to. Ale přidám ještě jednu zásadní kategorii o níž se samozřejmě Seznam.cz ani stínem nezmínil:

Co ceny bydlení a konkrétně bytů?

Mne stál můj první panelákový byt 3+1 celých 13 000. V době kdy jsem jako novopečený inženýr ve Škodovce dostával měsíčně 900 korun. Hrubého. Takže mi na něj stačilo 14,5 měsíčních hrubých výplat! Píši to proto, že nedávno jsem jej zahlédl v nabídce jedné reality. Za 3,7 milionu! Když to vydělím seznamáckou průměrnou mzdou dostanu 80,5 měsíce! Za stejný byt, jen o 38 let starší! Já na jeho koupi tenkrát potřeboval ani ne rok čtvrt s minimální nástupní mzdou a dnes si pořídí šťastný příslušník 1/3 nejlépe placených ve Fialalandu „už“ za 6 a 2/3 roku!!! No řekněte – nemáme se skvěle?

Bydlet doopravdy potřebuje každý. I ten, kdo si nemůže koupit šunku, eidamskou cihlu nebo tuzemák! Obejdete se bez rovnátek, ale nikoli bez střechy nad hlavou!

Tím nás ovšem Seznam.cz obtěžovat nehodlá!

Ale kvůli tomuhle bych asi za klávesnici nesesl. Napadlo mne totiž ještě jiné srovnání. Takové, o kterém se nehovoří! Vůbec.

Co takhle srovnat tenkrát a dnes například slova a řekněme hodnoty? Tím nás také nikdo neobtěžuje. . . . Ačkoliv by měl. Než se pustím do srovnávání slov, na což se obzvláště těším, díme si hodnoty. Hodnota není přesný termín, ale lepší mne nenapadl.

Bolševik tady bačoval cca 40 let. Od převratu to je bratru 35. Takže s přivřením jednoho oka /nikoliv služebního/ už /skoro/ stejně dlouho.

Co takhle tedy porovnat v režimu

postavilo tenkrát dnes

- bytů
- školek
- škol
- nemocnic
- zdravotnických léčeben a lázeňských domů
- kolik přibylo nemocničních lůžek
- domovů důchodců
- čistíren odpadních vod
- elektráren
- tepláren
- mostů
- letišť
- železničních tratí / i těch kolik se jich do dnes zavřelo/

Přidejte si cokoliv dalšího z tohoto ranku. Na první pohled schází dálnice. Vím. tady je to jasně ve prospěch nové doby. Nehodlám nic skrývat ani okecávat. Nejsem Seznam.cz Na druhou stranu – vodárna, most, nemocnice, škola, byty, atd. jsou ve prospěch všech, zatímco dálniční síť budujeme zejména kvůli potřebám byznysu. Nikoliv prioritně běžného Josefa Nováka.

Nemám čísla. Ale nepochybuji, co by asi tak vyšlo! S jakým skore bychom se mohli za posledních 35 let „pochlubit“!

A přidám ještě další podstatné záležitosti! Zajímalo by mne kolik připadalo na 100 000 obyvatel tehdy a kolik připadá dnes

- úředníků, policistů, vězňů, narkomanů, ale především
- nemocničních lůžek
- lékařských pohotovostí

- zubních pohotovostí
- praktických lékařů
- zubařů
- pediatriů
- dětských praktiků
- dětských pediatriů

Ted' teprv se mohu dostat ke srovnání slov. Tenkrát a ted'.

Která slova tehdy běžná dnes už neuslyšíte? Není jich málo:

estébák, bony, vekslák, politruk /jo tohle vlastně ano, jeden /jedna dřepí přímo na Hradě/, výjezdní doložka, celní prohlášení, devizový příslib, hraniční pásma, trezorový film, předseda základní stranické organizace, VUML, třídní boj, cenzura, kontrarevoluce, Lidové milice, veřejná členská schůze, generální tajemník, předsednictvo strany, strana a vláda, OPBH, RVHP, převoditelný rubl, vyrovnaný státní rozpočet, socialistický závazek, brigáda socialistické práce, Hrdina práce, dojička, akce Z, manifestační volba, kandidátka Národní fronty, Národní umělec, Mistr sportu, lidová demokracie.

Ne, nejde o všechna podivná slova, která zapadala prachem zapomnění. Víím. Klidně si přidejte další.

A ted' slova jež jsme tenkrát neznali. Nanejvýš z literatury:

nezaměstnanost, podpora v nezaměstnanosti, bezdomovec, exekuce, exekutor, soudní vykonavatel, soudní příkaz, organizovaný zločin, privatizace, tunelování podniků, pyramidová hra alias letadlo, sociální dávka, dávka na bydlení, osobní bankrot, pojistný podvod, úvěrový podvod, inflace, státní dluh, dluhová poradna sociální chudoba, příjmová chudoba, menstruační chudoba, energetická chudoba, daňová optimalizace, golf, akcie, finanční poradce, dezinformace, korigovaná informace, hypotéka, realitní poradce,

holobyt, vyloučení lokalita, neplatič, úvěr, obědy pro chudé děti, drogová mafie, drogový dealer, socka, inkluze, gender, genderová neutralita, woke, LGBT, Green Deal, humanitární bombardování, ilegální migrace, kulturní obohacení, liberální demokracie, progresivismus,

Opět – vím, že ten výběr nových slov po Listopadu ani zdaleka není kompletní.

Prostě máme se líp! Určitě! I v tom srovnání slova!

Co je nezaměstnanost proti frontě na banány? Brnkačka! Co je devizový příslib výjezdní doložka proti osobnímu bankrotu? Brnkačka! Co menstruační chudoba proti frontě na dámské vložky? Nic. Jaké nic představuje takový Green Deal proti VÚMLu nebo veřejné členské schůzi? Jak směšně nepatrná je energetická chudoba proti hraničnímu pásmu? Co je výjezdní doložka proti golfu?

A co nám zůstalo stejné, i když se to jinak jmenuje?

Nevidím rozdíl mezi progresivismem, liberální demokracií a lidovou demokracií. Najde někdo rozdíl mezi ideologickou diverzí a dezinformací nebo mezi cenzurou a právem občana na korigovanou informaci? Mám pokračovat? Už nebudu, už mám dost! Opravdu už to nedávám!

Pokud by vám to náhodou nestačilo, pak si ten můj nedokonalý výčet tenkrát a dnes sami snadno doplníte!

Ostatně, podle čerstvého průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM) si dnes už jen menšina – přesně 43 procent lidí myslí, že dnes je to lepší než před rokem 1989. Proti roku 2019, na který připadlo 30. výročí sametové revoluce, se počet takto smýšlejících sice snížil o šest procentních bodů, přesto je to třetí nejvyšší hodnota za uplynulých 33 let. Současně se o čtyři body na 16 procent zvýšil podíl těch, kteří považují za lepší předlistopadové poměry, a o pět

bodů na 37 procent stouplo hodnocení současných
a předlistopadových poměrů jako srovnatelných.

Detaily zde

[Hodnocení poměrů v ČR proti době před listopadem 1989 ...](#)

Nikdy bych nevěřil, že někdy něco takového napíši, určitě ne ještě
v půli roku 2021.... A že stejný nebo podobný frustrující pocit se mnou
bude sdílet většina občanů republiky.

Kvůli tomuhle jsem dnes opět předělal Kosu a vrátil se k tématu
17. listopadu...

*

Petr Vlk, [Kosa Zostra](#)